

Helsingissä 3.6.2020

Eduskunnan ympäristövaliokunnalle luonnonsuojelulainsäädännön kehittämisestä rauhoitettujen lajien aiheuttamien vakavien vahinkojen estämiseksi ja korvaamiseksi

SEY on Suomen suurin eläinsuojelujärjestö ja edustaa 39 suomalaista eläinsuojeluyhdistystä. Kiitämme mahdollisuudesta antaa lausuntomme valkoposkihanhia koskevassa kysymyksessä.

Yleistä

Näkemyksemme mukaan kaikkia eläimiä tulee kunnioittaa kokevina ja tuntevina yksilöinä ja kohdella sen mukaisesti. Eläimellä on aina itseisarvo, eikä sitä tule nähdä pelkkänä lajinsa edustajana. Valkoposkihanhi on osa Euroopan luonnon monimuotoisuutta, jota Suomi on sitoutunut suojelemaan Euroopan unionin luontodirektiivillä.

Hanhiin kohdistuvat kielteiset asenteet johtavat eläinten kaltoinkohteluun

Valkoposkihanhasta käytävä julkinen keskustelu keskittyy yleensä lintujen luomiin ongelmiin. Kirjoittelu erityisesti sosiaalisessa mediassa on tiukkasävyistä. Negatiivinen yhteiskunnallinen keskustelu lisää valkoposkihanhiin kohdistuvia kielteisiä asenteita.

Kielteiset asenteet voivat johtaa väkivaltaan ja muihin laittomuuksiin lintuja kohtaan. SEY on saanut viime vuosina lukuisia eläinsuojeluilmoituksia valkoposkihanhiin kohdistuvista väkivaltaisuuksista. Vuonna 2019 valkoposkihanhiin liittyvästä häirinnästä ja julmuuksista tuli ennätyksellisen paljon ilmoituksia.

On tärkeää, että lainsäätäjä pyrkii sanavalinnoillaan ohjaamaan julkista keskustelua eläinten yksilöarvoa korostavaan suuntaan ja omalta osaltaan ehkäisemään eläimiin kohdistuvaa väkivaltaa.

On tärkeää viestiä myös siitä, että valkoposkihanhi on tulokaslaji eli saapunut Suomeen itse, ihmisistä riippumatta, eikä vieraslaji, joita kohtaan kohdistetaan Suomessa valitettavasti kovasanaista keskustelua ja kovia toimenpiteitä.

Suomessa pesivät hanhet

Valkoposkihanhipopulaation kasvu on lisännyt ihmisten ja hanhien välisiä konflikteja. Sekä Suomessa pesivien että läpimuuttavien hanhien määrä on kasvanut. Konflikteja esiintyy erityisesti tiheään asutetuilla alueilla, mutta myös maanviljelyalueilla, joissa hanhet aiheuttavat taloudellisia vahinkoja.

Valkoposkihanhasta käytävässä keskustelussa on tärkeää erottaa läpimuuttavien hanhien aiheuttamat vahingot viljelijöille ja Suomessa elävän ja pesivän kannan koettu haitta erityisesti puistoissa ja uimarannalla kävijöille.

Suomessa pesivä kanta on kasvanut pitkään noin 10 prosenttia vuodessa. Suomessa pesivän kannan osalta on hyödyllistä pyrkiä sopuisaan rinnakkaiseloon ja ymmärryksen lisäämiseen oikean tiedon avulla.

Valkoposkihanhasta, niiden elintavoista, tarpeista ja käyttäytymisestä on tärkeää viestiä kansalaisille, jotta konflikteja saadaan vähennettyä. Hanhien suosimille kaupunkialueille on hyödyllistä perustaa peltoja ja rantoja, jotka on tarkoitettu vain hanhien käyttöön ja jonne hanhet voidaan tarvittaessa ohjata.

Valkoposkihanhille, kuten kaikille luonnonvaraisille eläimille, on taattava pesimärauha, joten minkäänlaista häiriötä lintujen lisääntymispaikalla ei tule hyväksyä. Pesien ja munien siirtäminen ja hävittäminen sekä pesivien lintujen ja niiden poikasten häiritseminen on kiellettyä, ja tästä tulee muistuttaa kansalaisia.

Hanhien metsästäminen

Viime aikoina julkisuudessa on esitetty toivomuksia valkoposkihanhen metsästäminen sallimiseksi. SEY:n näkemyksen mukaan ihmisen on mahdollista elää sopuisasti rinnakkain valkoposkihanhen kanssa.

Valkoposkihanhi on EU:n lintudirektiivin liitteen I mukainen laji, jonka suojelu on toteutettava direktiivin osoittamalla tavalla. Yksikään EU-maa ei voi kansallisesti päättää valkoposkihanhen yleisestä metsästämisestä.

Lintujen ampuminen ei todennäköisesti toisi ratkaisua satovahinkoihin, sillä läpimuuttavia lintuja on arvioiden mukaan puoli miljoonaa, joten kannan ratkaiseva vähentäminen metsästyksen keinoin ei ole mahdollista, vaan tappamisesta aiheutuva kannan pieneneminen olisi todennäköisesti vähäistä, paikallista ja väliaikaista.

Hanhipeltojen perustaminen

Valkoposkihanhille tulee perustaa niin sanottuja hanhipeltoja eli hanhille tarkoitettuja laidunnus- ja lepoalueita. Nämä alueet voivat olla luonnontilaisia alueita tai erityisesti hanhien käyttöön varattuja peltoja, joiden käytöstä maksetaan korvausta viljelijöille.

Hanhien karkottaminen

SEY:n näkemyksen mukaan ensisijainen keino puuttua valkoposkihanhivahinkoihin on vahinkojen ennaltaehkäisy.

Ei-tappavien karkotusmenetelmien kehittämisessä on otettava huomioon eläimen käyttäytyminen ja konsultoitava lajin käyttäytymisen asiantuntijoita, jolloin on mahdollista kehittää toimivia menetelmiä hanhien karkottamiseen.

Mikäli päädytään tilanteeseen, jossa hanhi on karkotettava, on käytettävä menetelmiä, joissa hanhia ei vahingoiteta. Hanhien karkottamistoimenpiteet on pidettävä niin vähäisinä kuin mahdollista.

Viestinnässä on otettava huomioon, että eläinten karkottaminen voi antaa huonon esimerkin ihmisille siitä, miten eläimiin, erityisesti rauhoitettuihin, suhtaudutaan.

Korvaukset

On oleellisen tärkeää, että käytössä on toimiva vahingonkorvausjärjestelmä. Järjestelmää tulee kehittää edelleen siitä lähtökohdasta, että valkoposkihanhi kuuluu Suomen luonnonvaraiseen eliöstöön.

Kannatamme mahdollisimman nopeaa korvauksien maksatusta, sillä tämänhetkinen tilanne on maatalousyrittäjille vaikea. Kannatamme mahdollisuutta laajentaa korvauksien kattavuutta näissä poikkeusolosuhteissa myös muihin kuin suoriin kuluihin.

Maria Lindqvist
toiminnanjohtaja (vs.)
SEY Suomen eläinsuojelu

